

Nowy kierunek dla Nigerii?

Kwiecień 19, 2015

Mark Mobius
Executive Chairman
Templeton Emerging Markets Group

Kilka lat temu wśród inwestorów panował powszechny optymizm w stosunku do Nigerii, a nigeryjski rynek akcji rozkwitał pod wpływem solidnego wzrostu gospodarczego i rządowych reform zorientowanych na poprawę sytuacji w kraju. Do 2014 r. nastroje pogorszyły się w następstwie serii nieszczęśliwych wydarzeń, takich jak terrorystyczne działania Boko Haram, epidemia wirusa eboli czy też spadki cen ropy, która jest głównym źródłem przychodów do budżetu państwowego i ma duży wpływ na gospodarkę. Pomimo tych wyzwań, wciąż realizujemy w Nigerii długoterminowe inwestycje z kilku powodów. Nigeria to nie tylko największa afrykańska gospodarka i duży rynek konsumencki, ale także kraj zamieszkiwany przez ludzi gotowych na zmiany (miejmy nadzieję, że na lepsze), co potwierdza wynik marcowych wyborów prezydenckich.

Wybory prezydenckie w Nigerii odbyły się w marcu z pewnym opóźnieniem, ale we względnie spokojnych warunkach. Po aktywnej i burzliwej kampanii, dotychczasowy prezydent Goodluck Jonathan przegrał z Muhammadu Buharim, który w przeszłości rządził już krajem w następstwie przewrotu wojskowego. Buhari zadeklarował swe przywiązanie do zasad demokracji i zapowiedział nowy kierunek rozwoju Nigerii, choć jego pierwszym zadaniem będzie, według mnie, przywrócenie stabilizacji w kraju. Sam fakt, że został wybrany w demokratycznych wyborach po nieudanych startach w 2003 r., 2007 r. i 2011 r. zdaje się wskazywać, że powinien wspierać procesy demokratyczne, choć oczywiście nie wiemy co przyniesie przyszłość; trzeba pamiętać, że nowy prezydent ma wojskowe pochodzenie i uczestniczył w przeszłości w zamachu stanu, który na krótko dał mu fotel prezydenta w 1983 r. Przypuszczamy, że doświadczenie wojskowe pomoże mu w walce z terroryzmem i korupcją w Nigerii, a więc pod tym względem wynik wyborów można uznać za korzystny. Rezultat wyborów nie był dla mnie zaskakujący, ponieważ nie miałem wątpliwości, że obywatele generalnie nie byli zadowoleni z sytuacji w kraju. Nigeryjski rynek akcji zareagował pozytywnie natychmiast po ogłoszeniu wyniku wyborów, sygnalizując, że wielu inwestorów ma nadzieję na zmiany na lepsze. Nigeria niewątpliwie ma atrakcyjny potencjał wzrostowy, ale zmagają się także z całym szeregiem wyzwań. Jednym z największych są nowe warunki w obszarze cen ropy, oznaczające, że rząd może mieć problemy z finansowaniem i będzie zmuszony do poszukiwania nowych źródeł dochodu. Ta sytuacja może doprowadzić do realizacji potrzebnych reform i skutecznych działań antykorupcyjnych, w celu odblokowania takich dochodów (w ubiegłym roku, prezes banku centralnego pytał dlaczego 20 mld USD zniknęło z rachunków funduszu naftowego). Choć niższe ceny prawdopodobnie odbiją się na nigeryjskiej kondycji budżetowej i rezerwach walutowych, zadłużenie rządowe w tym kraju sięga zaledwie 13% produktu krajowego brutto (PKB).^[1] Planowane cięcia wydatków i próby zwiększenia skuteczności ściągania podatków w 2015 r. pozwalają mieć nadzieję, że rząd nie będzie miał w tym roku większych problemów z finansowaniem. Choć sektor ropy i gazu ma spore znaczenie dla gospodarki i największy wkład w przychody do rządowego budżetu, jego udział w całkowitym PKB Nigerii nie przekracza 15%.^[2] Niemniej jednak, spadek cen ropy skłonił rząd do obniżenia prognozy wzrostu PKB na 2015 r. do 5,5% (w porównaniu z szacowanym poziomem 6,23% w 2014 r.). Nigeryjski PKB wciąż rośnie jednak w tym roku w solidnym tempie.^[3] Nigeria to duży kraj, który – dzięki prywatyzacji i rządowym reformom – ma szansę na mocny wzrost gospodarczy w przyszłości, nawet jeżeli ceny ropy nie odbiją się od obecnych poziomów.

Na horyzoncie widnieją spore wyzwania, ale czynników pozytywnych jest więcej niż negatywnych, zatem to dobry moment na inwestycje w Nigerii, o ile wykażemy się cierpliwością i selektywnym podejściem. Szczególnie interesujące wydają nam się możliwości poza sektorem energetycznym, w takich obszarach, jak konsumpcja czy usługi finansowe. W ubiegłym roku, nigeryjski sektor finansowy nie radził sobie najlepiej, głównie w konsekwencji obaw związanych z zawieszeniem gubernatora banku centralnego (po tym, jak poinformował Goodlucka Jonathana o wspomnianych brakujących funduszach) oraz problemów społecznych. Nie przypuszczamy, by nowy rząd zamierzał naruszyć niezależność banku centralnego. Nowo powołany gubernator ma solidne zaplecze techniczne i wieloletnie doświadczenie w pracy dla nigeryjskiego banku centralnego. Ostatnie działania banku zorientowane na ograniczenie płynności wyglądają na tymczasowe środki wymierzone przeciwko presji inflacyjnej. Ponadto, te wydarzenia nie powinny zmienić długofalowych fundamentów i korzystnych perspektyw sektora bankowego: obywatele Nigerii wciąż korzystają z usług bankowych w znacznie mniejszym stopniu niż na innych rynkach wschodzących i rozwiniętych, a solidne lokalne banki najprawdopodobniej będą czerpać korzyści z wzrostu gospodarczego w dłuższej perspektywie.

Z punktu widzenia czynników fundamentalnych, długoterminowy potencjał Nigerii wydaje nam się solidny z kilku następujących powodów:

- Nigeria to jedna z najszybciej rozwijających się gospodarek świata, której wzrost gospodarczy przekracza poziom 6% rocznie nieprzerwanie od 2003 r. [\[4\]](#)
- Zamieszkiwana przez ponad 170 mln obywateli Nigeria to największy kraj w Afryce pod względem wielkości populacji i jeden z 10 najbardziej zaludnionych krajów na świecie. Co więcej, populacja Nigerii jest względnie młoda: mediana wieku nieznacznie przekracza 18 l. [\[5\]](#)
- Należy zauważyć, że Nigeria eksportuje ponad 100 różnych surowców poza ropą oraz cały szereg różnorodnych gotowych wyrobów i półproduktów do krajów na całym świecie. [\[6\]](#) Choć ropa odgrywa dominującą rolę w krajowym eksporcie, dostrzegamy potencjalne możliwości także poza sektorem energetyki.

Uważamy, że rządowe działania związane z prywatyzacją i inwestycjami w takich obszarach, jak górnictwo, rolnictwo, finanse czy produkcja, mające na celu zmniejszenie zależności gospodarki od ropy naftowej, powinny przynieść efekty w dłuższej perspektywie. Nigeria ma wiele różnych potencjalnych motorów wzrostu. Przykładowo, niewiele osób poza Afryką słyszało o nigeryjskim przemyśle filmowym zwanym „Nollywood”, który generuje prawie 600 mln USD rocznie i daje pracę ponad milionowi osób. [\[7\]](#) Choć niższe ceny ropy mogą poddać gospodarkę pewnej próbie w najbliższej przyszłości, prawdopodobnie największym wyzwaniem w dłuższej perspektywie będzie utrzymanie przywództwa zorientowanego na wzrost gospodarczy oraz wykorzystanie krajowych zasobów do rozwoju infrastruktury – dróg, sieci kolejowych, sieci energetycznych, kanalizacji, wodociągów, itd. Działania w tym kierunku zbudują, naszym zdaniem, platformę do wzrostu liczby nowych przedsiębiorstw i nowych miejsc pracy.

W naszej ocenie, Nigeria wciąż jest jednym z najbardziej atrakcyjnych nowych rynków wschodzących dla inwestorów. Mamy nadzieję, że nowe władze położą podwaliny pod lepszą przyszłość tego kraju.

Komentarze, opinie i analizy Marka Mobiusa wyrażają wyłącznie jego osobiste poglądy, są przedstawione wyłącznie w celach informacyjnych i nie stanowią indywidualnych porad inwestycyjnych ani zachęty do kupna, sprzedaży ani utrzymywania jakichkolwiek papierów wartościowych czy stosowania jakiejkolwiek strategii inwestycyjnej. Informacje zawarte w niniejszym dokumencie nie mają charakteru porad prawnych ani podatkowych. Informacje zawarte w niniejszym dokumencie są aktualne wyłącznie na dzień publikacji, mogą ulec zmianie bez uprzedniego powiadomienia i nie stanowią kompletnej analizy wszystkich istotnych faktów dotyczących jakiegokolwiek kraju, regionu, rynku czy inwestycji.

Dane pochodzące z zewnętrznych źródeł mogły zostać wykorzystane na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu. Takie dane nie zostały odrębnie zweryfikowane, potwierdzone ani poddane kontroli przez Franklin Templeton Investments (FTI). FTI nie ponosi żadnej odpowiedzialności za jakiegokolwiek straty wynikające z wykorzystania jakichkolwiek informacji zawartych w niniejszym dokumencie; inwestor może opierać swe decyzje na przedstawionych tutaj opiniach lub wynikach analiz wyłącznie na własne ryzyko. Produkty, usługi i informacje mogą nie być dostępne pod niektórymi jurysdykcjami i są oferowane przez podmioty powiązane z FTI i/lub przez dystrybutorów, w zależności od lokalnie obowiązujących przepisów. Aby dowiedzieć się, czy dane produkty i usługi są dostępne pod określoną jurysdykcją, należy skonsultować się z profesjonalnym doradcą finansowym.

Jakie jest ryzyko?

Wszelkie inwestycje wiążą się z ryzykiem, włącznie z ryzykiem utraty zainwestowanego kapitału. Z inwestowaniem na rynkach zagranicznych związane jest określone ryzyko, m.in. ryzyko wahań kursów walut i ryzyko niestabilnej sytuacji gospodarczej i politycznej. Inwestycje na rynkach wschodzących, do których należą także nowe rynki wschodzące, obarczone są większym ryzykiem wynikającym z powyższych czynników, oprócz typowych dla nich ryzyk związanych z względnie niewielkimi rozmiarami, mniejszą płynnością i brakiem odpowiednich ram prawnych, politycznych, biznesowych i społecznych dla rynków papierów wartościowych. Ponieważ wspomniane ramy prawne, polityczne, biznesowe i społeczne są zwykle jeszcze słabiej rozwinięte na nowych rynkach wschodzących, a występują także rozmaite inne czynniki, takie jak podwyższony potencjał skrajnych wahań kursów, braku płynności, barier ograniczających transakcje oraz mechanizmów kontroli giełd, ryzyka związane z rynkami wschodzącymi są nasilone w przypadku nowych rynków wschodzących.

---

[1] Źródło: Międzynarodowy Fundusz Walutowy, „Rada Wykonawcza MFW finalizuje konsultacje w ramach artykułu IV za 2014 r. z Nigerią”.

Informacja prasowa z marca 2015 r. (na podstawie danych z 2013 r.).

[2] Źródła: Bank Światowy, dane za 2012 r.; Międzynarodowy Fundusz Walutowy, dane za 2014 r.

[3] Źródło: Krajowy Urząd Statystyczny, Nigeria; styczeń 2015 r. Realizacja jakichkolwiek prognoz lub szacunków nie jest w żaden sposób gwarantowana.

[4] Źródło: Bank Światowy, wzrost PKB (rocznie w %), wskaźniki ogólnoświatowego rozwoju (*World Development Indicators*).

[5] Źródło: „CIA World Factbook”, dane szacunkowe, 2014 r.

[6] Źródło: Nigeryjska Rada Promocji Eksportu.

[7] Źródło: ONZ, czasopismo pt. *Africa Renewal*: „Nigeryjska branża filmowa: potencjalna kopalnia złota?” Maj 2013 r.